Petrus <Lombardus>; Henricus <de Gorichem> [Comm.]: Sententiarum libri IV (cum conclusionibus Henrici de Gorichem et problematibus S. Thomae articulisque Parisiensibus)

[Freiburg i. Br.: Kilian Fischer], [ca. 1492] Seite 417

mulieris conditionē vel econuerso nō potest dimitte re. qd autoritatibus confirmat. Postea querit si ambo. s. vir & mulier sint seruilis conditionis. vtrū possit inter eos esse coniugiū. Et respondet ex autoritate eiusdē concilij q sic. dūmodo fiat ꝯiunctio ex volūtate dñoꝝ. Quis dicūt alij q etiā dñis ignorātibus possit inter eos fieri ꝯiugiū. Postea dicit q si mulier accepit viꝝ liberꝝ. & ille postea se fecerit seruum occasione diuortij. nō ille potest vxorē dimittere. nec illa ꝑ matrimonij vinculū potest in seruitutem redigi. dū ille nō ex assensu ꝯiugis se seruū fecerit. qd autoritatibus eiusdē ꝯcilij ꝓbat ¶ Secunda ꝓpositio est hec. Spōsalia nō ꝯtrahunt nisi ab altera pte sciatur quid inter eos in tali facto agat. Hanc quidē ꝓpositionē magister insinuās dicit. q ſm leges pueri ante decimūquartū annū & puelle añ duodecimū annum non possunt matrimoniū inire. qd si fecerint ante ꝑdicta tempora separi poterunt. Qui autem in pueritia copulant. & post annos pubertatis nolunt se dimittere: sed in coniunctione ꝑmanere. ex hoc efficiūt coniuges. & deinceps nequeunt separi. Addit etiam q sponsalia ante septimum annum contrahi non pñt Oportet etiam q ab vtraq parte intelligatur quid inter eos agatur. Ultimo dicit determinatum esse de duobus impedimentis coniugij quibus solui potest nec tñ solui semꝑ est necesse. Et tñ in speciali ſ snīa huius distinctionis.

In quo ordine nequeat fieri ꝯiugiū. a

DI. XXXVII

Sunt igit quidam ordines in quib⁹ nullaten⁹ potest ꝯtrahi coniugiū. & si intercesserit copula: fit diuortiū. vt sacerdotium. dyaconat⁹. & subdyaconatus. In alijs vero ꝑmittit sortiri coniugiū: nisi religionis habitum sumpserint: vel ꝯtinētie votū fecerint.
Leo papa — Unde Leo papa. Clericos. lectores. ostiarios exorcistas. acolitos. si extra votū & habitum inueniunt: & ꝯtinentiā ꝓfiteri nolūt. vxoreꝫ ducere ꝟginē ecclia romana ꝑmittit. non viduam vel repudiatā. qꝛ deinceps nec ad sbdyaconatū ꝓuehi poterūt. nec laic⁹ vxorem sortit⁹ nisi virginē. vel bigam⁹ ad clericatū.
Ex carthaginensi ꝯcilio. — Item ex carthaginēsi ꝯcilio. Placuit episcopos. p̄sbyteros. dyaconos. subdyaconos. etiam ab vxoribus abstinere. quod si non fecerint etiā ab ecclesiastico remoueant officio. Ceteros ꝟo clericos ad hoc nō cogit. Item
Leo papa — Leo papa. Lex ꝯtinētie eadē est ministris altaris q̄ epis & p̄sbyteris. q̄ cū essent laici vel lectores. licite vxores ducere potuerūt. ſ cū ad p̄dictos ꝑuenerūt grad⁹. cepit eis non licere qd licuit. Itē in. vj. synodo. Si q̄s eorū q̄ ad cleꝝ accedūt voluerit nuptiali lege mulieri copulari. haū ordinē subdyaconat⁹ faciat. Itē
Calixtus papa — Calixtus papa. Presbyteris. dyaconibus. subdyaconib⁹. monachis. ꝯcubinas hr̄e seu matrimoniū ꝯtrahere penitus interdicimus. ꝯtracta q̄ꝫ matrimonia ab hmōi ꝑsonis disiungi. & personas ad pniam debere redigi. iuxta sanctoꝝ canonū distinctionem iudicam⁹. Itē
Gregori⁹ — Gregori⁹. Nullū facere subdyaconū epi p̄sumāt. nisi q̄ se caste victuꝝ ꝓmiserit. qꝛ null⁹ debet ad ministeriū altaris accedere. nisi cui⁹ castitas añ susceptū ministerium fuerit approbata.

De interfectorib⁹ suaꝝ ꝯiugum. b

His adijciendū est de occisoribus suaꝝ coniugum. De quibus Nicolaus papa scribit Radulpho bithuricēsi archiepo. Interfectores suaꝝ coniugū sine iudicio. cū nō addis adulteraꝝ vel aliq̄d hmōi. quid aliud habendi sunt q̄ homicide. Ac per hoc ad penitentiā redigendi. quib⁹ penitus denegatur coniugiū. Hic videt Nicola⁹ ꝑmittere maritis ꝓ adulterio aut alio huiusmodi vxores suas iterficere: sed ecclesiastica disciplina spirituali gladio non materiali criminosos ferire iubet. Unde idē Nicolaus. Inter hec nostra sanctitas addere studuit. si cuius vxor adulteriū ꝑpetrauerit vtrum marito ei⁹ ſm mundanā legē interficere liceat. Sꝫ sancta dei ecclia nūq̄ mūdanis ꝯstringit legib⁹. gladiū nō habet nisi spiritualem. Itē Pius papa. Quicūq ꝓpriaꝫ vxorē absq lege & sine causa interfecerit aliamq duxerit. armis depositis publicā agat pniam. & si ꝯtumax extiterit anathematizet vsq quo consentiat.

Innocē. papa. ij. Decernimus vt hi q̄ ordinē subdyaconat⁹ acceperint. & insuper vxores duxerint vel ꝯcubinas habuerint. officio atq ecclesiastico bñficio careant. Cū eñ ipi tēplum et vasa dñi sacrariuꝫ spiritussancti esse debeāt et dici. indignū est eos cubilibus & imūdicijs deseruire

Pi⁹ papa

Ista est distinctio. xxxvij. huius quarti libri. In qua magister postq̄ superius determinauit de ipedimentis que faciunt personas medias plene legitimas & penitus illegitimas. Hic vero determinat ſ impedimentis que faciunt personas omnino illegitimas.. Et circa hoc duo facit. Primo enim ostendit quomodo per ordinem sacramentorum matrimonium impediatur. Secundo quomodo ꝑ vxoricidium impeditur. Primū facit a principio distinctiōis vsq ibi. His adijciendū. Secundum vero ab inde vsq ad finem distinctionis. In speciali snīa magistri stat in duabus ꝓpositionib⁹. quarū prima est hec ¶ Uoto continentie ꝯstricti vel in sacris ordinibus vel ī religione constituti matrimonium contrahendi ab ecclesia sunt prohibiti. Hanc magister insinuans dicit q sunt quidaꝫ ordines in quibus nullatenus potest contrahi coniugiū. & etiam si intercesserit copula sit diuortium. sicut sacerdotium. dyaconatus. subdyaconatus. In alijs ꝟo ordinibus ꝑmittit fieri ꝯiugiū nisi religionis habitum sumpserint. vel votum continentie fecerint. quod pluribus autoritatibus confirmat. ¶ Secunda ꝓpositio ē hec. Ex iure canonico qd legimus mundanis non astringitur vir ne vxorem interficiat: matrimonium interdicitur. Hāc magister insinuans dicit. q occisoribus suarum coniugum penit⁹ ꝯiugiū denegandū est. tales sic criminosos ecclīastica disciplina gladio spūali & nō materiali corrigere iubet. vñ tales debēt publicā pniam agere. & si ꝯtumaces fuerint excōicant q̄usq consentiāt. Et tñ in speciali.

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-333/0417
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG